

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK polityczny, społeczny, ekonomiczny i literacki

Poświęcony sprawom miejscowym oraz **Zagłębia Dąbrowskiego.** Cena 3 kop.

CENA PRENUMERATY: miejscowych i samiejscowych Rokami Rb. 6.— Półrocznie „ 3.— Kwartalnie „ 1.50 Miesięcznie „ 50	Adres Redakcji i Administracji Częstochowa Aleja II Nr. 38, telefonu Nr. 50, skrynika pocztowa Nr. 21. Redaktor przyjmuje od godz. 7-ej do 8-ej wieczorem. Rękopiśm redakcja nie zwraca; za artykuły, nie oznaczone i góry cenę, honorarjów redakcja wypłacać nie będzie. Prenumeratę i ogłoszenia w Częstochowie przyjmują wszystkie księgarnie. W Warszawie: Biuro Dzienników Intra, Wierzbowa 8. Dom Handlowy L. E. Metel i S-ka Krad. Przel. 63. Krajowe Biuro Ogłoszeń Marszałkowska 116. w Moskwie L. i E. Metel i S-ka, Biuro ogłoszeń I. Buchweitz, w Warszawie Marszałkowska 120, w Sosnowcu W. Badurski, hotel warszawski.	CENA OGŁOSZEŃ: Za jeden wiersz lub jego miejsce na pierwszej stronie 30 k., na IV-ej 10 k. Reklamy i Nekrologia za wiersz 20 k. Nadstano na wiersz 50 kop. Ogłoszenia drobne po 3 kop. za wyraz.
Reprezentantem „Gonia Częstochowskiego” na Sosnowiec i Zagłębie Dąbrowskie jest p. Wacław Badurski (Sosnowiec, hotel „Warszawski”).	Reprezentacją „Gonia Częstochowskiego” na Zawiercie objęła księgarnia pani Z. Hubickiej Tamże ogłoszenia do „Gonia Częstochowskiego”.	Prenumeratę na „Gonia Częstochowski” i ogłoszenia w Rakowie przyjmuje pan J. Kofalański .

W teatrze miejscowym Wielkie Kinematograficzne przedstawienie

z następującym programem od 8 do 11 wieczór.

Oddział I. **Pies i usługi jakie on oddaje cżłowi, Genjalny złodziej.** Oddział II. **Mały kaleka** (dramat), **Nienawiść młynarza** (dramat). Oddział III. **W krainie złota** (w kolorach), **Wesoły posąg, Moja teściowa istny anioł.**

Co tydzień zmiana programu.—Szczegóły w programach. — Ceny miejsc: 1-e miejsce 50 kop., drugie miejsce 30 kop. Kupony do łoży po 75 kop. Galaria 20 kop., dzieci, uczniowie i żołnierze płać połowę.

Anons: Na żądanie publiczności powtórzenie obrazu z życia **Pana Jezusa** codziennie od godz. 3—8 wieczór. Dyrektor **B. Zarzecki**.

Lekarz-Dentysta **M. GREJNIEC**

leczenie, plombowanie, oczyszczenie, wyjmowanie zębów bez bólu. Zęby sztuczne bez podniebienia, prostowanie krzywosnąjących zębów.

Aleja № 10, dom p. Bajcherowej, gdzie skład apteczny p. Neufelda, telefon № 108.

Gabinet masażu i gimnastyki

leczn. leczenie skrzywien kregostupa, łopatek, elektryzacja i t. p.

St. KIFFER, II Aleja 30.

Sprawy finlandzkie.

Dzienniki petersburskie zanotowały już pierwszy zwrot w sprawach finlandzkich, wprowadzający poważne ograniczenia w autonomii Wielkiego Księstwa. Zgodnie z zapowiedzią w wyjaśnieniach prezesa ministrów, w nowych zamierzeniach rządu centralnego chodzi widocznie o scentralizowanie także u siebie i spraw finlandzkich, pozostawiając tylko niektórym na ogólnym gruncie państwowym, lecz faktycznie wszystkich w zależności od dowolnego w tej mierze komentowania nowych ograniczeń.

Przedewszystkiem tedy rada ministrów w Petersburgu otrzymuje rozległe prawa co do decydowania w sprawach finlandzkich, a przedewszystkiem decydowania, które sprawy dotyczą Cesarstwa i wymagają rozważania ze strony ministerjów. Należy zaznaczyć, iż dotychczas decydowanie o ustawach finlandzkich należało do Monarchy, przyjmującego raporty i wnioski władz finlandzkich. Obecnie, przy zmienionej procedurze, głos zabierają będzie centralna rada ministrów, której wszelkie projekty winny być złożone w kopjach. Rada przygotowuje własne wnioski i składa je równorzędnie z wnioskami finlandzkimi. Jeżeli wnioski nie zgadzają się z sobą, wówczas prezes ministrów lub poszczególny minister składają własne swoje raporty.

Jak widzimy, rada ministrów decydować będzie przedewszystkiem sama, jakie sprawy dotyczą Cesarstwa, a jakie nie. Rzecz naturalna, że komentowanie może być bardzo dowolne i że właściwie każdą sprawę można podciągnąć pod tę kategorię. W ten sposób rada ministrów pozyskuje nieograniczone prawo interwenjowania we wszystkich sprawach finlandzkich. Łatwo ztąd odgadnąć, że nowa procedura rozważania spraw Finlandji zmienia zasadniczo cały dotychczasowy system administracji autonomicznej kraju, wprowadzając do niego bardzo silnie zaakcentowany pierwiastek centralistyczny. Wskazuje na to i procedura, nadająca niejako głos rozjemcy centralnemu prezesowi ministrów.

Już w r. 1891 rząd rosyjski ustanowił prawa, ograniczające rząd autonomiczny na punkcie rozgraniczania spraw na czysto wewnętrzne i mające związek ze sprawami ogólnopństwowymi. Wtedy wydano prawo na którego mocy sekretarz stanu Finlandji miał obowiązek przed złożeniem raportu najpoddańszemu zwrócić się do ministrów rosyjskich o wnioski w sprawach, dotyczących Cesarstwa. Obecnie ograniczenie sięga znacznie dalej.

Z mowy senatora Mehelina, którą cytowaliśmy na tem miejscu, zdaje się wynikać, że senat finlandzki będzie bronił zasady autonomicznej i że na tem tle rozwiną się długie i drażliwe spory.

niema wojska możliwie uzbrojonego i wyszkolonego, a przytem transportowanie jego jest nader utrudnione, gdyż w kraju niema ani jednej kolei, żołnierze perscy zaś poruszają się bardzo powoli. Możliwym jest, że powstanie w Persji przejdzie tak nieoczekiwanie, jak nieoczekiwanie wybuchło.

Artylerja przyszłości.

Do „Daily Telegraph” donoszą z New-Jorku o doświadczeniach z nową bezgłośną armatą Percy Maksyma, syna sławnego wynalazcy.

Brak huk przy strzelaniu z dział systemu Percy Maksyma, pochodzi wskutek specjalnego urządzenia, nie pozwalającego na zbyt szybkie wydalenie się gazu.

Urządzenie to można zastosować i do broni ręcznej.

Maksym jest zdania, że przez wynalazek swój wziął na siebie odpowiedzialność ogromną. „Proszę pomyśleć — mówi on — że teraz można całkiem niepostrzeżenie strzelać do przechodniów”.

O drugim, daleko ważniejszym wynalazku donosi pułkownik Maud w „Contemporary Review”.

Według jego słów niejaki Simpton, który poczynił już kilka odkryć w dziedzinie metalurgji, wynalazł armatę elektryczną, wyrzucającą granaty wagi 1000 kilogramów z szybkością 10,000 metrów na sekundę.

„Jaką szybkość osiągnie armata elektryczna? Obecnie, powiada pułkownik Maud, przewidzieć jest trudne; trzeba poczynić nowe doświadczenia odnośnie odporności powietrza. Dotychczas uważano za pewnik naukowy, że odporność powietrza wzrasta proporcjonalnie do kwadratu szybkości, lecz pewnik ten, obliczony na szybkość 800 metrów na sekundę, może się okazać nieściślym dla szybkości 10,000 metrów. Jeśli jednak okaże się on ścisłym i dla wielkiej szybkości, to strzelanie z Paryża do Londynu nabojami 1000 kilogramowymi będzie możliwym”.

W tym celu wszakże trzeba jeszcze wydoskonalić nowo armaty.

„Wymaga to kilku lat czasu — ciągnie dalej pułkownik Maud. Armaty elektryczna będzie ostatnim słowem w dziedzinie techniki artyleryjnej. Działła ona bez huk, bez dymu, a co jest również bardzo ważnym, niewiele kosztuje”.

Polski kościół narodowy w Ameryce.

Gazety Chicagojskie podają do wiadomości, iż ks. Franciszek Hodur, przywódca niezależnego „narodowego” kościoła udał się dnia 21 maja na konferencję do prof. Latosławskiego, mieszkającego obecnie w pobliżu Chicago, celem omówienia warunków dysputy publicznej, do której już po-

Teror w Teheranie.

Do gazet niemieckich donoszą z Teheranu, że zapanował tam istny teror rządzony.

Szczegóły aresztowań, zawarte w telegramach są następujące. Szach wezwał do swej willi podmiejskiej wielu książąt i wyższych urzędników, za ledwie wszakże przestąpili wrota ogrodu, otaczającego willę, gdy oznajmiono im, że są aresztowani. Protesty medżlisu i duchowieństwa przeciwko takiemu królowi, okazały się bezskutecznymi. Gubernator Teheranu został usunięty, miejsce zaś jego zajął jeden z dworaków.

Po ulicach miasta krążą silne patrole kozaków. Na placu, przed gmachem medżlisu, jest na pogotowiu wojsko i broń. Noszenie broni karane jest więzieniem. Lud jest w najwyższym stopniu oburzony, zwłaszcza na rojan, którzy — jak informują depesze londyńskie — pomagają szachowi i dostarczają mu pieniądze.

W przeciwności do opinji powszechnej znajduje się sąd „znawcy stosunków perskich”, zamieszczony w „N. Freie Presse”. Znawca ten nie uważa za możliwe, żeby w Persji nastąpić mogła prawdziwa rewolucja.

Persja jest na to zbyt biedna i zbyt rzadko zaludniona, lud perski zaś, za wyjątkiem wojowniczych kurdów i turkmenów, usposobiony jest raczej do fatalistycznej obojętności, aniżeli do silnych wybuchów. Lud ten co roku przechodzi głód, bez względu na obfitość bogactw naturalnych Persji, a że w roku zeszłym był nieurodzaj na ryż, nędza panuje nie do opisania.

Szach, zdaniem znawcy z „N. Fr. Presse”, jest powolnym narzędziem w ręku głupich najczęściej doradców. Przytem nie wszyscy uważają go za prawego władcę, ponieważ w zylach jego nie płynie wyłącznie tylko królewska krew. Medżlis jest tylko nędzną karykaturą, nie zaś parlamentem, pozbawiony władzy i wpływu, niezdolny jest przy największych nawet staraniach, do uporządkowania finansów.

Kasa państwowa świeci ustawicznie pustkami, dochody wpływają do kieszeni gubernatorów i urzędników; „kraj żyje z pożyczek, zaciganych od Rosji i Anglii — co oddaje go w zupełności w moc tych dwóch państw. Chcąc uwolnić się od jarzma tego, medżlis sprzeciwia się dalszym pożyczkom, ale wówczas nie będzie z czego żyć. Gdyby Rosji i Anglii przyszła fantazja wkroczenia do Persji, to ta nie byłaby w możności odparcia napadu, o ile nie przyjdzie jej na pomoc ze względu religijnych Turcja. Za wyjątkiem kilku pułków kozaków, które w Persji istotnie doskonale są wyćwiczone,

WYDZIAŁ: PENNIA, UKRYTY, JOKERY, I SZER. WYDZIAŁ PRZY WYDZIAŁACH ENCYKLOP. JAKO WIL I KADZE WYDZIAŁ W REZULTACIWA WEDŁO-
 SZĄCZ. OD NAJWYŻSZYCH DO NAJWIŻSZYCH WYKONAWCZYCH POD WSPĘDNIEM ARTYKULOWEGO WYKONAWCZYCH, ZA WSKAZANIE KSIĄŻEK I ZAGRANICZ-
 NYCH PRIMA MATERIAŁÓW KAMIENTA I DRZEWIA. DOKUMENTY DEMONSTRACYJNE I WSKAZANIE ROBÓT SZKOLNICTWA. Zakład podsiłmuje
 się wykonać roboty w niżej wymienionych dziedzinach, Informacje, rysunki, kaskiety na każde żądanie darmo. **Cosy przystępne.**

RYDZEWSKI i S-ka
 Biuro Techniczne w Częstochowie, Teatralna 13.

Wyroby gumowe Rosyjsko-Amerykańskiej fabr. w Petersburgu.
 Płyty z przekładkami z siatki mosiężnej.
 Klapy, węże, pasy gumowe. — Armatury kauczukowe.

Zakład Artystyczny Rzeźbiarsko-Kamiennarski
ruszyński i Proszowski w Częstochowie.
 Zakład ten wykonuje wszelkie roboty rzeźbiarskie i kamiennarskie.

Dla patników
największy wybór pieśni nakładem Józefa Miecznika
do nabycia we wszystkich budkach i księgarniach na Jasnej Górze.

St. Szczawiński
 w Częstochowie (obok Teatru)
Skład Win
DELIKATESÓW
 i towarów kolonialnych
 egz. od 1878 r.

TELEFON № 9.

Poleca codziennie świeżą
Kawę paloną
 wsmienite w smaku mieszanki i w pojedynczych gatunkach
 oraz
Kawę surową
 Kuracyjne kawy: Ziołdziowa, Żytnia, słodowa, zdrowia i Teroze.
Kakao Holenderskie i Warszawskie
 i Herbatę pierwszorzędną firm.

Specjalność firmy

IMPORT
WIN
Węgierskich
 i
Francuskich.

Otwierając
Dom Komisowy
 w Warszawie

pragnąłbym nawiązać stosunki handlowe z solidnymi firmami w Częstochowie. Zastać można od 2—5, hotel Angielski szwajcar wskaże.

Biuro pośrednictwa i zleceń
„RENOMETR”
 w Częstochowie, III-cia Aleja № 60.

Tanio sprzeda nieruchomości i place w ulicach: Teatralnej, Warszawskiej, Matej, Centralnej, Krótkiej, Cerkiewnej, św. Stanisława, II i III-ej Alejach, Mickiewicza, św. Rocha, św. Barbary; w Rakowie, Sosnowcu, Radusku, willa w Kamińsku; różne młyny wodne etc. Tamże lokata kapitałów, oraz sprzedaż, zamiany, dzierżawy wszelkich majątków ziemskich w Królestwie, Litwie, Rosyji i zagranicą.

„ZDRÓJ”

Fabryka wód mineralnych aptekarza St. Wąrowskiego w Częstochowie aleja III № 62 tel. 31 poleca wodę sodową z białymi etykietami po 5 kop. Selterska z etykietami **zółtymi** po 6 kop. syfon. Wody stolowe: **Giesshübler i Narzan** w syfonach po 10 kop. oraz w fiaskach. Wody mineralne w fiaskach i dla wygody pijących w syfonach po 15 kop. syfon. Wody gorzkie: **Apenta, Huniada i Franz Jozef** w zupełności zastępujące wody naturalne po 20 k. fiaska. **Lemoniady owocowe na sposób „Łanina” przyrządzane po 12 kop.** Wszystkie wody ściśle podług analizy przyrządzane na wodzie destylowanej. **Żądać wszędzie.**

675

Oddział Techniczny

12-4

T-stwa „PROWODNIK”

Sosnowiec. Telefonu № 202.

Wyroby Gumowe, Asbestowe, Linoleum.

„Arystokratyna”

Odnaczona na zeszłorocznej wystawie lekarzy i przyrodników we Lwowie medalem złotym i dyplomem.

„Arystokratyna” działa przez swą zawartość węgla antyseptycznie i oczyszczająco, już po krótkim użyciu—staje się pięć kielichów biała i nabiera młodocianej świeżości i wdzięku. Pięgi, zmarszczki, wagi, złote plamy usuwa „Arystokratyna” po kilkorazowym użyciu.

Żądać w składach aptecznych i aptekach.

Główny skład na Królestwo i Cesarstwo w składzie

APTECZNYM

Wacława ORZEŁ

w Częstochowie, III Aleja № 48.

1485

FRANCUSKI POPULARNY ŚRODEK przeciw
CHRONICZNEJ
OBSTRUKCJI

Doza: 2 pigułki 3-4 razy przed spoczynkiem. Nie powoduje bólu w żołądku, ani mdłości, ani biegunki.

Wydawca F. D. Wilkoszewski.

Druktem F. D. Wilkoszewskiego w Częstochowie

Krawiec Męski H. WNUK
 przeprowadza się z dniem 15 Lipca z ul. Mikołajewskiej w Aleję II № 24, róg Teatralnej.

D^{ra} B. Löwensteina

FOSMOZA

Przyjemny i racjonalny pokarm dla Dzieci, Matek, Rekonwalescentów i Starców

Fosmoza zapewnia prawidłowy rozwój krwi, kości i mięśni. Niezbędny pokarm dla dzieci w okresie ząbkowania i rośnięcia. **Cena pudełka rb. 1.**

Dostać można w aptekach i składach aptecznych. Opinie lekarzy dołącza się do każdego pudełka.

688-10 3

Rowery

z oryginalnych części francuskich najtaniej.

T. KURASIEWICZ
 Częstochowa.

WARSZAWSKI

Browar Parowy

„E. Reych Synowie”

POLECA

znane z dobroci odleżałe piwa:

- Jasne** (piłkowskie)
- Ciemne** (Zakopiańskie)
- Bawarskie** (zdrowia)

Jedyna Chrześcijańska Pracownia Zegarmistrzowska

Franciszka GÓRSKIEGO
 długolet. współpracownika pierwszorzędną firm w Warszawie i zagranicą.

III Aleja № 50 (vis a vis powiatu). Poleca łaskawym względem Szan. Publiczności fachową reperację zegarów: kieszonkowych, stolowych i antyków. Sumienna praca i gwarancja.

Truskawki

własnej hodowli 200 funtów dziennie.

Sprzedaż hurtowa i detaliczna

w zakładzie ogrodniczym

S. Jastrzębskiego

w Częstochowie.

KRAJOWY.

Majątki, folwarki, domy, wille, place, do sprzedania. Zamiany. Dzierżawy, Lokata kapitałów, Najszersze pośrednictwo, Dział hipoteczny.

Krajowy Dom Bankowy.
 Warszawa, Marszałkowska 124.
 1485 40-8

Na zabawy

przyjmuje obstalunki na toły w największych ilościach z odpowiednim procentem dla Komitetów. Cukiernia F. Michotek.

Aleja 60, do wynajęcia 1-sze piętro 8 pokoi można rozdzielić, wszelkie wygody.

Elektrotechnik-monter
 dokładnie obeznany z elektrycznymi i parowymi maszynami, od kilku lat pracujący w poważnych znanych firmach poszukuje posady. Filija Gołda Czyst. Sosnowiec Hotel Warszawski

Piwiarnia
 do sprzedania ul. Warszawska № 124 758

E. Bieniaszewski

oprawa obrazów, sklep w Alei III Nr. 5 vis à vis powiatu. Przyjmuje do obrab. obrazy portrety i fotografie. Posiadam składzie duży wybór listew, z pierwszorzędnych firm Warszawskich w najnowszym w sosnach. Roboty wykonywa solidnie i gustownie. Ceny umiarkowane. 305-150

Uczeń VII klasy gimnazjum polskiego poszukuje kondycji na lato, na przystępnych warunkach. Oferty sub. J. S. proszę składać w redakcji „Gońca Częstochowskiego”. 771-3

Do wynajęcia przy ul. Krakowskiej № 3 i Piotrowskiej № 5 różne lokale stałe na fabryczny i warsztat, oraz było stałe na składy, i szopy. Wiadomość u M. Haru Dojazd 31 452-38

Trzy pokoje z kuchnią, przedpokojem i raz z wszelkimi wygodami do wynajęcia od 1-go Lipca na kwartał lub pół roku. Wiadomość u gospodyni Al. I. № 10. 774-3

Młody człowiek
 znający polski, rosyjski, niemiecki, korespondencję, buchalterję piszącą na maszynie „Hammond” i „Unterwood” poszukuje odpowiedniej posady od Lipca w pierwszorządnej firmie. Oferty dla M. S. w Redakcji „Gońca”. 767-2

MASŁO
wyborowe litewskie

ze Zjednoczonych Mleczarni parowych „Napródni”

nabywać można stałe Szkolna № m. 9 (oficyjna II piętro). Śmietankowe z beczki lub w opakowaniu futowym po 46 kop. wyborowe solone po 42 kop. za funt. Ceny obowiązują do 1 Sierpnia r. b. Przyjmują dostawy stałe na większe ilości. 752 10-

ODCISKI

najskuteczniej usuwa znane ANAG St. Górskiego Warszawa Leszno 12 Sprzedaż w skład. aptecz. i aptekach. Cena 35 i 60 kop.

Pot. woi, odparzenie ciała usuwa Ekskans Górskiego 30 k.

Zęby od bólu i próchnienia chroni Agatolem Górskiego z silnym aromatem w eliksirze i proszku. Elikksir 30 i 50, proszek 20 i 35 k.

Sprzedam modrego dom z piacem 4400 ciec szerokości 95 długości. Blisko Bazyliki i kościoła. Warszawska № 9. 756-3

Redaktor Mieczysław Guranowski.